

Projektbeskrivning: Pilotprojekt Åtgärdssamordning Södra Vättern 2024-2026

Vätternvårdsförbundet avser att inom ett pilotprojekt på två år starta upp och pröva åtgärdssamordning i Vätterns tillrinningsområde inom Jönköpings och Östergötlands län. Förbundet avser att söka LOVA-stöd för finansiering.

BAKGRUND

Vätternvårdsförbundet har traditionellt fokuserat på Vättern och begränsat arbetsområdet vid strandkanten eller upp till första naturliga vandringshindret i tillflödena. I Vätterns avrinningsområde finns endast förbundet som vattenorganisation, till skillnad från till exempel Mälaren och Vänern som även har betydligt större tillrinningsområden¹. Tillrinningsområdet riskerar att falla mellan stolarna.

Sedan några år är det möjligt för vattenorganisationer att få ekonomiskt stöd via LOVA-bidrag för att kunna anställa en samordnare för övergödningsåtgärder.

ÅTGÄRDSBEHOV ÖVERGÖDNING

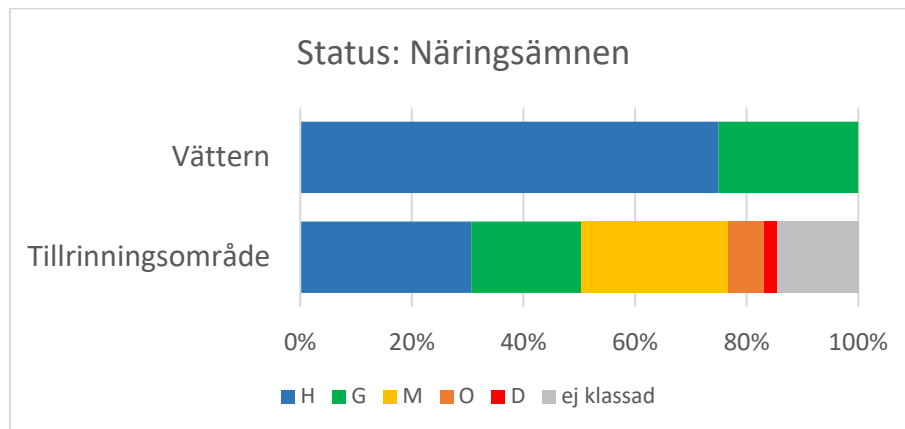
Vätterns fyra vattenförekomster uppfyller idag minst god status med avseende på näringsämnen. Storvättern har naturligt mycket låga fosforhalter, men kvävehalter är förhöjda. Alsen och Kärrafjärden bedöms båda påverkade av övergödning baserade på biologiska kvalitetsfaktorer, det vill säga artsammansättning av växtplankton och makrofyter (Alsen) respektive bottenfauna (Kärrafjärden)².

I tillrinningsområdet uppfyller endast hälften av alla vattenförekomster miljökvalitetsnormen god status med avseende på näringsämnen (figur 1). Stort åtgärdsbehov finns bland annat i Huskvarnaåns system (Jönköpings län) och i Mjölnaåns system (Östergötlands län).

---

¹ Miljöövervakning genomförs även av SRK Norra samt Södra Vätterns tillflöden.

² VISS Vatteninformationssystem Sverige viss.lansstyrelsen.se

Figur 1: Status med avseende på näringsämnen inom Vätterns avrinningsområde (vattenförvaltningens cykel 3), uppdelad i Vätterns fyra vattenförekomster och tillrinningsområdet. Data: VISS.

Åtgärdssamordning

Behov att samordna och driva åtgärder mot övergödning inom tillrinningsområdet har lyfts i olika sammanhang, till exempel i arbetet med nya vattenvårdsplanen för Vättern.

Målet för åtgärdssamordnaren är att jobba fram möjliga åtgärder mot övergödning i övergödningspåverkade delavrinningsområden inom Vätterns tillrinningsområdet. Arbetet ska ske i samverkan med kommuner, markägare och föreningar.

Åtgärdssamordnaren uppdrag skulle kunna vara:

- ta fram ett detaljerat åtgärdsprogram mot övergödning för Vätterns tillrinningsområde som även prioriterar mellan olika delavrinningsområden
- identifiera effektiva åtgärder
- bygga upp nätverk för att öka lokalt engagemang
- ansöka om medel för att kunna genomföra identifierade åtgärder

Åtgärdssamordnaren rapporterar löpande till förbundets styrelse och verksamhetsutskott. För att praktiskt projektera och genomföra åtgärder behöver ytterligare finansiering säkerställas.

Erfarenhet från andra vattenorganisationer visar att arbetssättet är lovande och kan uppnå resultat. Alla tillfrågade kommuner var positiva och är intresserade att samverka.

BUDGET

Budgeten utgår från en projektperiod från 1 september 2024 till 31 augusti 2026. Totalbeloppet för två år är 830.000 kr (tabell 1).

Tabell 1. Budget för projektperioden 2024-2026. Lönekostnader inklusive OH.

År	Månader	Lön (kr)	Möten (kr)	Total (kr)
2024	4	133 333	5 000	138 333
2025	12	400 000	15 000	415 000
2026	8	266 667	10 000	276 667
SUMMA				830 000

Vätternvårdsförbundet planerar ansöka om LOVA-stöd motsvarande 664.000 kr (80%) från Länsstyrelserna i Jönköpings och Östergötlands län, och medfinansierar resterande 166.000 kr (20%) genom egna medel (tabell 2).

Tabell 2. Finansieringsförslag för projektperioden 2024-2026.

	LOVA (kr)	Medfinansiering (kr)
2024	110 667	27 667
2025	332 000	83 000
2026	221 333	55 333
SUMMA	664 000	166 000